

„Postępy leczenia stymulacją serca”, Symposium Jesienne, Sulejów, 9–10 listopada 2005 roku

**”Advances in cardiac pacing”, Autumn Symposium,
Sulejow, November 9–10, 2005**

W pierwszej dekadzie listopada 2005 r. odbyło się dwudniowe sympozjum poświęcone ważnym aktualnym zagadnieniom klinicznym i technicznym związanym ze stałą stymulacją serca. Spotkanie odbyło się w niezmiernie ciekawym i urokliwym miejscu — Hotelu Podklasztorze w Sulejowie (k. Piotrkowa Trybunalskiego). Mieści się on w zabudowaniach XII-wiecznego opactwa cysterskiego nad Pilicą. Z dawnego klasztoru zachował się romański kościół, kapitułarz i arsenał z Basztą Opacką. Uczestnicy mogli podziwiać i zwiedzać prawie cały kompleks architektoniczny ze świetnie prezentującą się Bramą Krakowską oraz basztami: Mauretańską, Attykową i Wieżą Rycerską, które stanowią zabytek najwyższej klasy. Jesień o tej porze roku okazała się dla wszystkich łaskawa, choć słońce już nisko gościło na niebie, a poranki i wieczory tonęły we mgle.

Sympozjum zorganizował Zespół Kliniki Kardiologii I Katedry Kardiologii i Kardiochirurgii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (kierownik kliniki: prof. dr hab. med. Jan Henryk Goch), Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (przewodniczący: dr hab. med. Andrzej Kutarski) oraz Oddział Kardiologii z Ośrodkiem Stymulacji Serca w Piotrkowie Trybunalskim (ordynator: dr med. Witold Orski). Na spotkanie przybyło 95 osób, w tym 75 uczestników z ośrodków kardiologicznych z całego kraju oraz 16 wykładowców. Patronat nad sympozjum objęła Sekcja Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, a Komisja ds. Szkoleń i Specjalizacji PTK za udział w nim przyznała 9,5 pkt dydaktycznych. Wsparcia udzieliły firmy: Biotronik Polska, Abbott, Novartis, Polfa Pabianice, Polpharma, Servier i Synektik.

Tematyka wykładów i pokazów filmowych obejmowała wiele istotnych zagadnień związanych z leczeniem stałą stymulacją serca: od aktualnych wskazań, poprzez współczesną interpretację pojęć stymulacji fizjologicznej i terapeutycznej (A. Kutarski),

po problematykę implantacji układów stymulujących (A. Kutarski, B. Małecka, M. Chudzik) i powikłania towarzyszące tej metodzie leczenia (J. Lelakowski, D. Jagielski). Odrębne sesje poświęcono przedstawieniu zasad programowania stymulatorów jedno- i dwujamowych (D. Wojciechowski, M. Pieniak, M. Chudzik, P. Ruciński) i diagnostyce zaburzeń stymulacji (Ch. Ehlers, Berlin). Dokładnie omówiono niekorzystne następstwa stosowania typowych miejsc stymulacji uszka prawego przedsionka (A. Kutarski) i wierzchołka prawej komory (E. Lewicka-Nowak) oraz sposoby unikania niepotrzebnej stymulacji komorowej (T. Bruggemann, Berlin; M. Chudzik). Zaprezentowano także różne techniki alternatywnych sposobów stymulacji przedsionkowej i towarzyszące temu korzyści (A. Kutarski). Odrębny wykład poświęcono aktualnej roli elektroterapii w leczeniu omdleń neurokardiogennych (Ch. Ehlers) oraz — po raz pierwszy w ramach spotkań z zakresu elektroterapii serca — problematyce zespołu bezdechu nocnego, w tym jego związku z zaburzeniami rytmu serca oraz roli elektrostymulacji w tym zespole (B. Woźakowska-Kapłon).

Podczas sesji filmowych zaprezentowano zabiegi wszczepienia przedsionkowych układów resynchronizujących, w tym implantację elektrody w okolicę wiązki Bachmanna oraz ujścia zatoki wieńcowej, a także implantację elektrody w drodze odpływu prawej komory. Pokazano również zabiegi naprawcze na elektrodach (M. Chudzik, A. Kutarski). Prezentacjom filmów towarzyszyły dyskusje umożliwiające wymianę doświadczeń na temat problemów technicznych w przeprowadzaniu tego rodzaju zabiegów oraz zasad programowania i kontroli takich układów. Spotkania te stanowiły cenne, praktyczne uzupełnienie referatów i wykładów, gdyż niejako unaoczniały wiele omawianych zagadnień i problemów. Duże ożywienie wprowadziły sesje typu „za i przeciw”: „DDD czy AAI w choro-

bie węzła zatokowego?” (M. Pruski i E. Lewicka-Nowak), „DDD czy VVI(R) w blokach przedsionkowo-komorowych?” (P. Dąbrowski i D. Jagielski), „Wierzchołek czy inne miejsca stymulacji prawej komory?” (D. Jagielski i M. Chudzik) oraz „Uszko czy inne miejsca stymulacji prawego przedsionka?” (W. Mojkowski i P. Ruciński).

Na zakończenie wszyscy uczestnicy otrzymali certyfikaty potwierdzające udział w Sympozjum Jesiennym oraz wylosowano dwie osoby, które zaproszono do udziału w dwóch najbliższych kursach

z zakresu elektrostymulacji serca organizowanych przez firmę Biotronik Polska.

Mamy nadzieję, że spotkanie w Sulejowie będzie zapowiedzią kolejnych dorocznych zjazdów w celu wymiany doświadczeń i popularyzacji wiedzy na temat alternatywnych, bardziej fizjologicznych sposobów stymulacji serca, a także wykorzystania możliwości, jakie daje programowanie stymulatorów, szczególnie u pacjentów z arytmiami przedsionkowymi, niewydolnością serca oraz neurokardiogennymi utratami przytomności.

Dr med. Ewa Lewicka-Nowak
*II Klinika Chorób Serca Instytutu Kardiologii
Akademii Medycznej w Gdańsku*

Dr hab. med. Andrzej Kutarski
*Katedra i Klinika Kardiologii
Akademii Medycznej w Lublinie*